

Теме:

- Парнична способност
- Постулациона способност
- Стварна и процесна легитимација
- Процесна сукцесија

Контролна питања

1. Одредите појам парничне способности.
2. Који су услови за стицање парничне способности?
3. Да ли парнична способност може бити делимична?
4. Одредите појам постулационе способности.
5. Да ли је парнично способна странка постулационо способна у поступку по ревизији?
6. Какав је значај постулационе способности?
7. Одредите појам процесне легитимације.
8. Какав је значај процесне легитимације?
9. Дефинишите појам стварне легитимације.
10. По чему се процесна легитимација разликује од стварне легитимације?
11. На основу којих правила суд утврђује постојање стварне легитимације?
12. Кад долази до универзалне сукцесије у материјалноправним односима?
13. Кад долази до сингуларне материјалноправне сукцесије?
14. Да ли процесна сукцесија може бити сингуларна?
15. Какав је утицај универзалне грађанскоправне сукцесије на засновани процесни однос?
16. Да ли сингуларна материјалноправна сукцесија доводи аутоматски и до процесне сукцесије?
17. У којим случајевима долази до чисто процесне сукцесије?
18. Каква су дејства процесноправне сукцесије?
19. Да ли у часу наступања процесне сукцесије губе важност радње које је у парници предузео правни предходник?

Задачи за решавање на часовима наставе

1. Мал. Јован Секулић, конобар у једном кафићу, сазнао је да је његов старатељ Зоран Милић продао, без његовог знања, део његовог винограда Радмили Катић, својој комшиници. Јован је, по савету свог колеге са посла, тужио свог старатеља и купца.
☞ Да ли је тужилац у овој парници парнично способан?
2. Између Јелене Матић, познате адвокатице, и Родољуба Поповића, професора Правног факултета у Новом Пазару, повела се парница због неиспуњења обавеза из уговора о купопродаји непокретности вредне скоро 200. 000 евра. Незадовољан одлуком другостепеног суда, професор Поповић изјавио је ревизију против пресуде и решио да своје право, али

и правничке вештине докаже на суду, будући да је одлучио да сам себе заступа.

- ☞ Да ли ће професор Поповић успети у својој намери?
- ☞ Да ли адвокатица Матић може, заступајући се сама, такође да исказе своје правничке вештине?
- ☞ Како ће суд поступити у овом случају?

3. Хранислав Ђокић из Крушевца напустио је супругу Милку Ђокић, домаћицу из Крушевца, и њу и њихову заједничку малолетну децу Мају и Горана, оставио без средстава за живот. Ради остваривања свог права на издржавање и права на издржавање своје деце, Милка Ђокић је пред Основним судом у Крушевцу подигла тужбу у своје име и тражила да тужени плаћа по 22.5 % месечне зараде на име издржавања сваког детета.

- ☞ Да ли је Милка овлашћена за покретање овог поступка?
- ☞ Ко би требало да буду странке у овом поступку и каква би Милкина улога евентуално могла да буде?
- ☞ Да ли она има овлашћење да покрене парницу за издржавање?

4. У сабраћајном удесу до кога је дошло због исклизнућа трамваја из шина, Томислав Милић, по занимању обућар, задобио је трајна телесна оштећења и постао потпуно неспособан за рад. Ради остваривања свог права на накнаду штете, оштећени је 7.1.2015. подигао тужбу против Градског саобраћајног предузећа "Експрес", којом је тражио да суд наложи туженом исплату 25.000 дин. на име трошкова лечења, износ од 38.200 дин. на име четири доспеле рате новчане накнаде материјалне штете у виду ренте, настале потпуним губитком радне способности, као и да наложи туженом да убудуће плаћа ренту у износу од 17.000 дин. месечно на име накнаде штете због губитка зараде услед трајне неспособности за рад. На припремном рочишту одржаном 1. 2. 2015. пуномоћник туженог предузећа "Експрес" изјавио је да је 17. 1. 2015. тужилац умро и предложио обустављање поступка.

- ☞ Како ће суд поступити у наведеној ситуацији?
- ☞ Да ли ће у овој парници доћи до сукцесије?
- ☞ Да ли су сва права на накнаду штете ненаследива?

5. Бранко Петрић из Лесковца, власник породичне куће у Власотинцу, издао је кућу у закуп Петру Митићу из Власотинца. Јанко Лилић из Власотинца, власник суседне куће, поставио је на балкон своје куће сателитску антену и затворио прозор на кући свог комшије Бранка Петрића. Закупац је подигао тужбу којом је тражио да суд туженом Лилићу наложи уклањање постављене антене. Бранко Петрић је сазнао за парницу и изјавио да се меша на страни тужиоца. Пошто му јекупац запретио да ће раскинути уговор о закупу ако се антена не склони, Бранко је упутио суду поднесак који садржи обавештење о преузимању парнице.

- ☞ До каквог вида сукцесије може да дође у датом примеру?
- ☞ Под којим је условима могућна процесна сукцесија?

6. Јавни тужилац покренуо је поступак за заштиту од насиља у породици извршеног над малолетним И. М. од стране оца Бојана Митића.

Одговорите на следећа питања:

- ☞ *Да ли је малолетни И. М. страначки способан у овом поступку?*
- ☞ *Да ли је малолетни И. М. парнично способан у овом поступку?*
- ☞ *Да ли је малолетни И. М. активно процесно легитимисан за покретање овог поступка?*
- ☞ *Ко све може да покрене конкретан поступак и којим је то прописима регулисано?*

7. Суд је утврдио да Горан Попић, странка у поступку за накнаду штете, нема процесну легитимацију. То, истовремено значи да он нема:

- 1) Страначку способност;
- 2) Парничну способност;
- 3) Постулациону способност;
- 4) Ништа од наведеног;
- 5) Може да има све наведено.